

M
Maastricht

B
in Beeld

In de Zonneberg
II

augustus
2021

In de Zonneberg een tocht door de gangen

In de Sint-Pietersberg, net ten zuiden van Maastricht, ligt het gangenstelsel van de Zonneberg. Er zijn meer gangenstelsels. Het Noordelijk Gangenstelsel dat onder het laatste stuk van de berg ligt en gangenstelsel Slavante. Maar dat is bijna helemaal verdwenen door de afgravingen door de ENCI.

De gangen zijn geen grotten, want ze zijn niet natuurlijk ontstaan. Ze zijn door blokbrekers uitgehakt om mergelblokken en mergelpoeder te winnen. De blokken voor de bouw, het poeder als meststof in de landbouw.

We zien allerlei lagen in de gangen. Men is bovenaan begonnen met breken. Toen een laag daaronder waardoor de gang al hoger werd. Soms drie, vier, vijf lagen onder elkaar.

De blokbrekers waren vaak professionals. Dat is te zien aan de strakke, gladde wanden. Maar ook lokale boeren die in de winter wat bijverdienden. In die gangen zit wat meer avontuur.

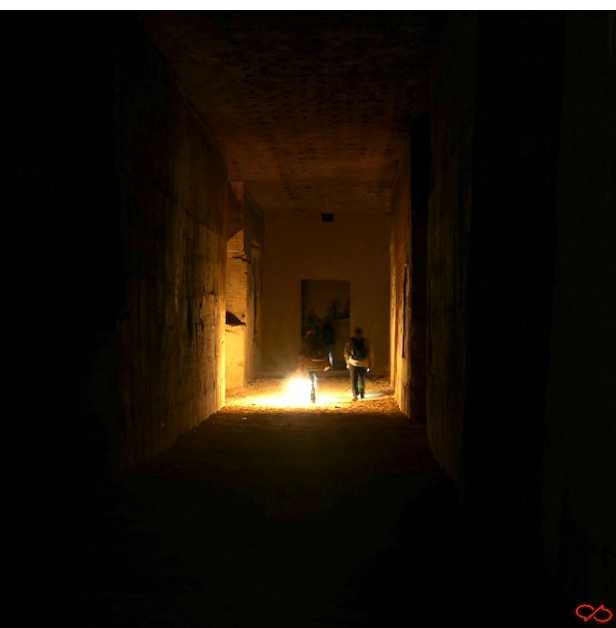
Adres: Slavante 1
Wikipedia: [wikipedia.org/wiki/
Gangenstelsel_Zonneberg](https://wikipedia.org/wiki/Gangenstelsel_Zonneberg)

Bovenstaande kaart is het resultaat van jaren werk. Er waren verschillende kaarten, maar met verschillende maatvoeringen en schalen. Die moesten aan elkaar gepast worden en daarna worden overgetekend op de wand. Die wand vindt men bij het rode driehoekje. Daar is een stukje gang in rood. De rode lijn die rondloopt markeert de afgraving. Een reusachtig gebied is verdwenen.

De duisternis is immens. De stilte ook. Af en toe komt er een groepje wandelaars langs met een lamp. *Ships that pass in the night.* Op de rechterfoto zien we het plafond. Daarin zit een luchtschacht, aan het eind is er licht. Daglicht.

Er is erg veel kunst in de gangen.
Aangebracht door de eeuwen
heen. Hierboven een afbeelding
van het bidprentje van
burgemeester Ceulen van Sint-
Pieter. Maar de foto in het
medaillon schijnt iemand anders
te zijn. Daarnaast komt
plotseling een angstaanjagende
draak uit het donker. Gemaakt
door I Bottema in 1907.
Daaronder drie engelen rond een
leeg medaillon, een reliëf.

We kennen Hansje Brinker die zijn vingertje in de dijk hield en zo een overstroming voorkwam. Hier zien we iemand die in z'n eentje de berg omhoog houdt. En een schitterend gekleurd beeld van een Maashagedis en natuurlijk de Nachtwacht. En nog een aardige reclame voor margarine, 40% goedkooper. Het is vast een oefenstuk geweest, zoveel mensen kwamen hier immers niet.

Het is heel erg, maar in de loop van de tijd is er heel veel beschadigd. Een deel is gerestaureerd. Maar om erger te voorkomen, zijn de gangen definitief afgesloten en kan het publiek alleen nog naar binnen met een gids.

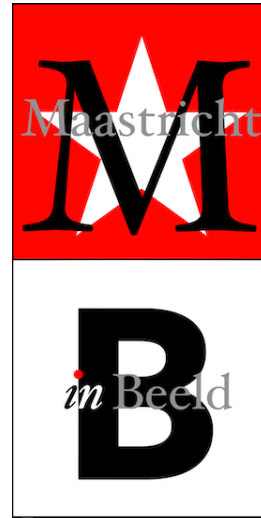

In tijden van oorlog werden de gangen gebruikt als schuilplaats. Mensen verbleven hier, soms voor langere tijd. Er zijn allerlei voorzieningen voor gemaakt. Grote reservoirs voor drinkwater, een bakkerij (vorige pagina), slaappleatsen, een kapel. Op 8 september 1944 is er zelfs een kind geboren: Frits Beks. Hij en zijn moeder mochten in de buurt van de bakkerij blijven, lekker warm. Ooit stond er *Willkommen* bij en de Duitse vlag. Dat heeft men maar weggepoetst.

Op heel veel plaatsen hebben bezoekers hun naam in de mergel gekrast. Omdat de gangen van boven naar beneden zijn ontgonnen, zien we de oudste bovenaan. Don Alvarez De Toledo uit 1570. Het was de hertog van Alva. IANNO uit 1619, Napoleon uit 1803 en de Maastrichtse tekenaar Valentinus Klotz uit 1668, hij zou een jaar later met Josua de Grave samen prachtige tekeningen maken van de stad en omgeving.

Maastricht in Beeld
kortweg MiB

MiB is een
fotomagazine voor
liefhebbers van de
stad Maastricht.
De opzet is simpel:
interessante
onderwerpen,
behoorlijke foto's,
korte stukken tekst
met wat uitleg en
achtergronden en
een nette layout.

Dit magazine is gratis en komt uit de
Boekenkast van Peter Scheele:

<https://scheelpj.home.xs4all.nl/Site>

Ik wens u veel kijk- en leesplezier.

Peter Scheele

Colofon

Camera: Panasonic Lumix LX100, Make II

Bewerking: Adobe Lightroom 6.14

Opmaak: Apple Pages 11.1

Foto's, tekst en opmaak: Peter Scheele